

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี
ไทย-ออสเตรเลีย

ฉบับที่ 4

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เสนอ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

จัดทำโดย

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มิถุนายน 2547

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการศึกษาผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย (อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์)

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

สถานการณ์ทางการผลิตนั้น ออสเตรเลียมีความได้เปรียบในอุตสาหกรรมต้นน้ำ ทั้งผลผลิตของฝ้ายและขนสัตว์ เพราะมีเทคโนโลยีการเกษตรและการแปรรูปสัตว์ที่ทันสมัย แต่ฝ้ายและขนสัตว์คุณภาพสูงยังต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ อีกทั้งเส้นใยสังเคราะห์ก็เกือบทั้งหมดต้องมีการนำเข้าเช่นกัน เพื่อป้องกันให้อุตสาหกรรมกลางน้ำ แต่ขนาดของอุตสาหกรรมกลางน้ำของออสเตรเลียก็ไม่ได้มีขนาดใหญ่มากนัก ขณะที่อุตสาหกรรมปลายน้ำหรือเครื่องนุ่งห่มซึ่งใช้แรงงานจำนวนมาก ซึ่งออสเตรเลียประสบกับปัญหาการแข่งขันจากประเทศกำลังพัฒนาเพราะค่าจ้างแรงงานในออสเตรเลียสูงกว่ามาก ทำให้มีการนำเข้าเครื่องนุ่งห่มจำนวนมาก โดยเฉพาะมีการรับจ้างการผลิตจากประเทศจีน อินเดีย และพิจิ ซึ่งจะมีเป้าหมายสำหรับตลาดระดับกลางและระดับล่าง ขณะที่สินค้าจากอังกฤษ และอิตาลีจะขายสินค้าในตลาดระดับบน ในด้านของผลิตภัณฑ์ จีนมีความชำนาญในการผลิต สูท และเครื่องแบบ อินเดียมีความเชี่ยวชาญผลิตเสื้อผ้าลำลอง ขณะที่ไทยมีสัดส่วนในตลาดออสเตรเลียไม่มากนัก

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของออสเตรเลียรัฐบาลได้มีการปกป้องอุตสาหกรรมในระยะเริ่มต้น โดยมีการเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่สูงมาก นอกเหนือไปจากการกำหนดโควตา และการใช้ภาษีโควตา แต่เมื่อความสามารถในการแข่งขันของออสเตรเลียสูงขึ้น มีผลทำให้ระบบโควตาและภาษีโควตาถูกขจัดออกไปและเหลือเพียงแต่ภาษีนำเข้าและแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด จากเดิมที่เคยเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 50 จากประเทศกำลังพัฒนา เหลือร้อยละ 25 ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา การลดภาษีดังกล่าวทำให้แนวโน้มการนำเข้าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกเหนือจากมาตรการทางภาษีแล้ว ออสเตรเลียไม่มีมาตรการที่มีใช้ภาษีในส่วนของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นพิเศษ ขณะที่ออสเตรเลียได้มีการลงนามยกเว้นภาษีให้กับกลุ่มประเทศที่อยู่ภายใต้กรอบข้อตกลงพิเศษ ได้แก่ The Australia – New Zealand Closer Economic Trade Relations Agreement (ANZCERTA) และ South Pacific Regional Trade and Economic Cooperation Agreement (SPARTECA) ส่วนข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-ออสเตรเลีย จะมีผลทำให้อัตราภาษีนำเข้าที่เก็บจากไทยลดจากร้อยละ 25 เหลือร้อยละ 12.5 ในปี พ.ศ.2548 และประมาณปี 2548 หรือต่ำกว่านั้นออสเตรเลียมีแนวโน้มที่จะลดภาษีที่เก็บจากประเทศอื่นๆ เหลือร้อยละ 17.5 ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้แก่ประเทศที่มีสัดส่วนในตลาดออสเตรเลียสูง เช่น จีน และอินเดีย ผลกระทบของการทำเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลียโดยที่วิเคราะห์จากผลของการที่ออสเตรเลียลดภาษีให้กับไทยจากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 12.5 พบว่าในสินค้า 3 รายการ คือ ในสินค้าเครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (HS 61) ได้แก่ สูทเครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต กางเกงขายาว กางเกงขาสั้น ของบุรุษหรือเด็กชาย ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (HS 6103), เสื้อตัวของบุรุษหรือเด็กชาย ถักแบบนิตหรือโครเชต์ (HS 6105) และ ที่เช็ด เสื้อชั้นในชนิดซิงเกิล และเสื้อ

ขึ้นในอย่างอื่นถ้าแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (HS 6109) ออสเตรเลียจะมีการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น 57,240 68,303 และ 147,867 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือ ร้อยละ 7.2 4.6 และ 7.3 ตามลำดับ หากออสเตรเลียมีการลดภาษีศุลกากรให้กับประเทศอื่นๆ ด้วยจากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 17.5 จะทำให้ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการจัดทำเขตการค้าเสรีลดลงเหลือ 24,357 29,065 และ 62,922 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือ ร้อยละ 3.1 2.0 และ 3.1 ตามลำดับ

ขณะที่ผลกระทบต่อสินค้า ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มสินค้าเครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ตัดแบบนิตหรือแบบโครเชต์ (HS 62) จำนวน 3 รายการคือ สูทเครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต กางเกง ขาวยาว กางเกงขาสั้น ของบุรุษหรือเด็กชาย (HS 6203), สูทเครื่องแต่งตัวเป็นชุด แจ็กเก็ต เสื้อกระโปรงชุด กระโปรง กางเกงของสตรีหรือเด็กหญิง (HS 6204) และ ชุดของบุรุษหรือเด็กชาย (HS 6205) ผลจากการจัดทำเขตการค้าเสรีจะทำให้ออสเตรเลียนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้น 155,090 62,254 และ 76,326 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4, 2.8 และ 4.4 ตามลำดับ หากออสเตรเลียมีการลดภาษีศุลกากรให้กับประเทศอื่นๆ ด้วยจากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 17.5 จะทำให้ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการจัดทำเขตการค้าเสรีลดลงเหลือ 65,995 26,491 และ 32,479 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 1.2 1.9 ตามลำดับ

แม้ว่าผลจากการวิเคราะห์เชิงเศรษฐมิติพบว่าผลกระทบจากการลดภาษีภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีจะมีน้อยเนื่องจากความยืดหยุ่นของอุปสงค์การนำเข้าต่อราคาต่ำ แต่ผู้ประกอบการของไทยมองว่าการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย จะส่งผลดีต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ของไทยไปยังออสเตรเลีย โดยการลดภาษีนำเข้าให้กับสินค้าจากไทยจากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 12.5 จะช่วยทำให้ไทยสามารถแข่งขันกับจีนได้ เนื่องจากสินค้าจากจีนมีต้นทุนที่ต่ำกว่าไทยประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้ผู้ประกอบการของไทยยังสามารถติดต่อสื่อสาร ตอบสนองต่อคำสั่งซื้อในปริมาณน้อย ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว และตรงต่อเวลา รวมถึงมีภาพพจน์ของผลิตภัณฑ์ว่ามีคุณภาพดีกว่าผู้ประกอบการจีน สินค้าไทยที่มีศักยภาพที่จะรุกตลาดได้แก่ เสื้อเชิ้ต และเสื้อผ้าเด็ก โดยเฉพาะที่มีคำสั่งซื้อในปริมาณน้อย และเสื้อผ้า outdoor sport ที่กำลังเป็นที่นิยมในออสเตรเลีย

ในส่วนของข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการจะต้องมีการทำตลาดเชิงรุกมากขึ้น พยายามหาลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ปรับกระบวนการคิดและการนำเสนอสินค้าให้เป็นระบบ ในขณะที่รัฐสามารถให้การสนับสนุนด้านการตลาด เช่น สนับสนุนการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าต่างประเทศของผู้ประกอบการไทย การติดต่อกับผู้นำเข้ารายใหญ่ การกำหนดนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมแฟชั่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐจะต้องแก้ไข ปัญหาโดยเฉพาะการทำงานของหน่วยงานในต่างประเทศของกระทรวงพาณิชย์ ที่ต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และประสานงานระหว่างหน่วยงานในส่วนกลางของกระทรวง

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

กิจการส่วนใหญ่ของออสเตรเลีย ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจะเป็นกิจการขนาดเล็ก โดยที่มีการลงทุนในเครื่องจักรไม่สูงมาก แต่มีการพึ่งพาแรงงานเป็นหลักซึ่งค่าจ้างแรงงานในออสเตรเลียสูงมาก

โดยเฉพาะสินค้าระดับบนซึ่งต้องพึ่งพาแรงงานที่มีทักษะสูง ขณะที่ออสเตรเลียมีความได้เปรียบทางเทคโนโลยีด้านวัสดุศาสตร์ จึงมีการผลิตเพิ่มมูลค่าแก่โลหะอย่างแพร่หลาย

การผลิตและการค้าในอุตสาหกรรมนี้มีความผันผวนตามทิศทางของสภาวะเศรษฐกิจ เนื่องจากค่าแรงในออสเตรเลียที่สูงกว่าประเทศคู่แข่งทำให้กิจการผู้ผลิตในออสเตรเลียเริ่มปิดตัวลงในระยะหลัง และมีการนำเข้าเพื่อการบริโภคมากขึ้น มีเพียงอุตสาหกรรมเพชรที่ได้รับผลกระทบน้อย โดยการขายเพชรนั้นจะผ่านกลุ่มธุรกิจที่ เมือง Antwerp ประเทศ เบลเยียม ขณะที่อุตสาหกรรมพลอยสีโดยเฉพาะไพลิน เคยมีการค้ากับไทยบ้าง

ทางด้านการจำหน่ายนั้น ระบุว่ารายได้มีความสำคัญต่อการบริโภคของอัญมณีและเครื่องประดับเป็นอย่างยิ่ง ยอดขายของอัญมณีและเครื่องประดับที่ผันผวนจะมีสาเหตุมาจากความผันผวนของรายได้หลังหักภาษีและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคสินค้าระดับสูง (High-end Product)

ในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไม่มีกฎระเบียบเฉพาะที่เป็นลักษณะกีดกันทางการค้าภายในประเทศ ผู้ผลิตและผู้ค้าปลีกมีการรวมตัวจัดตั้งเป็นสมาคม เพื่อดูแลแก้ปัญหาของอุตสาหกรรม โดยมี The Jewellers' Association of Australia (JAA) เป็นองค์กรทำหน้าที่ดังกล่าว ในปี 2536 JAA มีการออกใบรับรองเครื่องหมายการค้า (Certified Trade Mark) หรือ "Jewellery Mark" สำหรับผู้ผลิตในออสเตรเลียซึ่ง Jewellery Mark จะแสดงว่าสินค้านั้นๆ ทำได้ตาม Australia Content Requirements และ Standards Association of Australia Requirements เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไทยก็ไม่พบว่าปัจจัยดังกล่าวเป็นอุปสรรคทางการค้า

ปัจจุบันออสเตรเลียมีการเก็บภาษีนำเข้าจากประเทศคู่ค้าในอัตราร้อยละ 5 แต่เนื่องด้วยออสเตรเลียมีข้อตกลงทางการค้ากับนิวซีแลนด์เป็นพิเศษ ทำให้อัตรารายนำเข้าระหว่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์นั้นเป็นร้อยละศูนย์

ตลาดออสเตรเลียแม้ว่ามีมูลค่าการส่งออกโดยตรงจากไทยมีมูลค่าไม่มากนักเมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าอื่นๆที่ไทยส่งสินค้าไป แต่ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่ามูลค่าการค้าที่แท้จริงกับออสเตรเลียมีมากกว่าที่เห็นจากข้อมูลทางสถิติ เพราะมีผู้ค้าชาวออสเตรเลียเดินทางมาซื้อและถือสินค้าติดตัวไปเอง ซึ่งเป็นตัวเลขแอบแฝงจำนวนมาก โดยสังเกตได้จากการขายสินค้าระดับล่างหรือระดับกลางตามแถบสี่ลมและถนนข้าวสาร หรือการที่มีผู้ค้าออสเตรเลียเข้าร่วมชมงานแสดงสินค้าแล้วซื้อสินค้าถือกลับไปเอง เช่น งาน Bangkok Gems เป็นต้น อย่างไรก็ตามพบว่า ภาพพจน์ของสินค้าไทยในออสเตรเลียยังไม่เป็นที่รู้จักกันในวงกว้าง เนื่องจากไม่มีการทำการตลาดอย่างจริงจัง

เครื่องประดับเงิน (HS 711311)

ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าสำคัญในลำดับที่ 7 ในการส่งออกของไทยในปี 2546 ในขณะที่ออสเตรเลียมีการนำเข้าจากไทยร้อยละ 42 ของการนำเข้าเครื่องประดับเงินทั้งหมด ซึ่งมีไทยครองส่วนแบ่งในตลาดมากที่สุด และมากกว่าอิตาลี ซึ่งเป็นลำดับที่ 2 กว่า 2 เท่า แต่ผู้ประกอบการชาวไทยให้ความเห็นว่าสินค้าที่อิตาลีขายในตลาดออสเตรเลีย นั้น แตกต่างจากสินค้าไทย ซึ่งคู่แข่งที่แท้จริงคือ จีน และอินเดีย เพราะเป็นสินค้าที่คล้ายคลึงกัน แต่ส่วนแบ่งในตลาดของจีนและอินเดียรวมกันมีเพียงหนึ่งในสี่ของไทย ผู้ผลิตจากจีนที่ทำได้ถูกกว่าของไทยจากการประหยัดต่อขนาดในการผลิต อีกทั้งมีวัตถุดิบคือโลหะเป็นจำนวนมาก แต่ยังมีข้อเสียเปรียบผู้ประกอบการไทยคือการออกแบบและอัตราการชำรุดของสินค้าส่งมอบ

การเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลียในปี 2548 อัตราภาษีที่เก็บจากไทยจะลดลงเหลือร้อยละ 0 ภายหลังจากอัตราภาษีที่เก็บจากประเทศคู่แข่งในตลาดโลกจะเท่ากับร้อยละ 5 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 180,239.18 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.67 ของมูลค่าการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทย

ในส่วนของผู้ประกอบการไทยให้ความเห็นว่าการลดภาษีจากร้อยละ 5 เหลือศูนย์อาจจะช่วยการส่งออกของไทยไม่ได้มากนัก เพราะเครื่องประดับเงินปกติมีราคาต่ำอยู่แล้ว อีกทั้งคนออสเตรเลียส่วนใหญ่มีมาตรฐานการครองชีพสูงจึงไม่น่าจะตอบสนองต่อจากการลดราคาซึ่งหากคิดเป็นมูลค่าแล้วจะมีค่าน้อยมาก กอปรกับเงินสามารถผลิตได้ในราคาถูกเช่นกัน นอกจากนี้ในอนาคตหากเงินพัฒนาและยกระดับสินค้าก็จะเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของไทย

เครื่องประดับทอง (HS 711319)

ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าสำคัญในลำดับที่ 11 ในการส่งออกของไทยในปี 2546 ในขณะที่ออสเตรียมีการนำเข้าจากไทยร้อยละ 7 ของการนำเข้าเครื่องประดับทองทั้งหมด ซึ่งเป็นลำดับที่ 5 รองจาก อิตาลี เกาหลีใต้ ฮองกง และนิวซีแลนด์ หากย้อนไปในปี 2540 ไทยเป็นรองเฉพาะ อิตาลีเท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าไทยมีคู่แข่งเพิ่มขึ้นคือ เกาหลีใต้ ฮองกง และนิวซีแลนด์ อิตาลีมีการส่งออกเน้นเฉพาะสร้อยทอง ที่ทอจากเครื่องจักร ซึ่งเป็นสินค้าต่างชนิดจากไทย ผู้ประกอบการชาวไทยให้ความเห็นว่า คู่แข่งจริงของไทยน่าจะเป็นฮองกง เพราะมีการผลิตเครื่องประดับทองเป็นชิ้น (individual piece) ซึ่งน่าจะเป็นที่นิยมในออสเตรเลียมากกว่าเครื่องประดับเป็นชุด (gem set) ขณะที่นิวซีแลนด์มีกลุ่มผู้ประกอบการดั้งเดิม ซึ่งผลิตและขายในประเทศและขยายการส่งออกไปออสเตรเลีย เดิมทีผู้ผลิตกลุ่มนี้เคยจ้างให้ไทยผลิต โดยการผลิตในนิวซีแลนด์นั้นจะมีการออกแบบเอง และทำการผลิตอย่างครบวงจร ขณะที่จีนเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพและเริ่มรุกตลาดแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ออสเตรเลียเองมีการผลิตจำนวนน้อยมาก และมีความชำนาญในการผลิตตัวแบบ (Master mold) มากกว่า

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าเมื่ออัตราภาษีที่เก็บจากไทยลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี 2548 และในขณะที่อัตราภาษีที่เก็บจากประเทศคู่แข่งในตลาดโลกร้อยละ 5 จะได้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,182,858.21 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.24 ของมูลค่าการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทย

ผู้ประกอบการไทยให้ความเห็นว่าการลดภาษีร้อยละ 5 เหลือศูนย์จะมีผลกระทบต่อด้านบวกสูงมาก เพราะเครื่องประดับทองเป็นสินค้ามูลค่าสูง การลดภาษีร้อยละ 5 จะทำให้ราคาสุทธิลดลงมาก และสามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งเช่น ฮองกงได้ดี เพราะสินค้าจากฮองกงคล้ายคลึงกับไทย อีกทั้งความสามารถในการออกแบบของไทยนั้นใกล้เคียงกับฮองกง กอปรกับคนออสเตรเลียให้น้ำหนักการตัดสินใจซื้ออยู่ที่แบบเป็นหลัก และราคาเป็นลำดับต่อมา

ถ้าไทยสามารถพัฒนาการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดออสเตรเลีย และส่งเสริมความมีภาพพจน์ของประเทศ (Country Image) และภาพพจน์สินค้า (Product Image) ของเครื่องประดับทองของไทยให้ไม่เป็นรองทั้งฮองกงและนิวซีแลนด์ ไทยก็จะยังได้รับประโยชน์จากการเปิดเขตการค้าเสรีมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากจุดเด่นของเครื่องประดับทองทั้งทางด้านการออกแบบและคุณค่าแล้ว ไทยยังมีพลอยสีที่เป็นหนึ่ง

ในโลก และตลาดออสเตรเลียให้การยอมรับไพลิน (Blue Sapphire) จากไทย จึงทำให้เครื่องประดับทองฝังไพลินจะสามารถทำตลาดได้ดีในออสเตรเลียอีกด้วย โดยเฉพาะแหวนทอง 14K ฝังไพลิน (มูลค่าประมาณ 70 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อชิ้น) ซึ่งเป็นสินค้าระดับกลางที่ไทยจะแข่งได้กับฮ่องกงและนิวซีแลนด์ หรือเครื่องประดับทองฝังพลอยราคาประมาณ 199 เหรียญสหรัฐ เช่นกัน ส่วนตลาดเครื่องประดับทองฝังเพชรยังเป็นของตลาดฮ่องกงอยู่เช่นเดิม

อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ในการศึกษาอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์นี้มีขอบเขตของสินค้า 2 รายการ คือ เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ (HS 8415) และเครื่องรับโทรทัศน์ และส่วนประกอบ (HS 8528)

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทย มีโครงสร้างการผลิตที่ประกอบไปด้วยทั้งผู้ผลิตขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ แต่ผู้ผลิตรายใหญ่เกือบทั้งหมดในไทยเป็นบริษัทข้ามชาติจากประเทศเกาหลีใต้และญี่ปุ่น โดยนโยบายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต และการตลาดจะขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัทแม่ ซึ่งจะมีความแตกต่างกัน เช่น บางบริษัทจะเป็นผู้กำหนดว่าบริษัทที่ตั้งขึ้นในภูมิภาคต่างนั้นผลิตจะผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดใด รุ่นใด เพื่อตลาดในภูมิภาคหรือประเทศใด บางบริษัทก็ให้มีการแข่งขันอย่างเสรีระหว่างบริษัทที่ตั้งขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ทั้งรูปแบบของผลิตภัณฑ์และการตลาด บริษัทแม่จะเป็นผู้สนับสนุนด้านการทำวิจัย การหาวัตถุดิบในแบบ Global Sourcing ทำให้บริษัทข้ามชาติเหล่านี้มีอำนาจในการต่อรองสูง ลักษณะการผลิตจะเป็นการนำชิ้นส่วนสำเร็จรูปมาประกอบ

โครงสร้างอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าของออสเตรเลียประกอบไปด้วยการผลิตสินค้าหลากหลายชนิดด้วยกัน หากพิจารณาจากโครงสร้างรายได้ของอุตสาหกรรมแล้ว เครื่องใช้ในครัวเรือน หรือ White Goods จะมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 35 ของรายได้อุตสาหกรรม ทั้งนี้ประกอบไปด้วย ตู้เย็น เครื่องซักผ้า เครื่องล้างจาน ตู้แช่แข็ง เป็นต้น ขณะที่เครื่องทำน้ำอุ่นจะมีสัดส่วนร้อยละ 15 และเครื่องทำความสะอาดร้อยละ 22 และมีเพียงร้อยละ 5 เป็นส่วนของเครื่องปรับอากาศ อัตราการกระจุกตัวของผู้ผลิต (Concentration ratio) นั้น ถ้าพิจารณาจากโครงสร้างรายได้ผู้ผลิต 4 รายใหญ่จะมีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมร้อยละ 64 การนำเข้ามีสัดส่วนสูงสำหรับการค้าในอุตสาหกรรมนี้ ในกรณีของสินค้าในครัวเรือนออสเตรเลียมีบริษัทที่ผลิตสินค้าขนาดใหญ่ 2 ราย คือ Fisher & Paykel และ Email Appliance (ถูกซื้อโดย Electrolux) ขณะที่ผู้ประกอบการรายอื่นๆ เป็นรายเล็กๆ และเริ่มทำการผลิตในต่างประเทศ

ออสเตรเลียในปัจจุบันไม่เน้นการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าเพื่อใช้เองหรือส่งออกแต่เน้นการพัฒนาการวิจัยเพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีของเครื่องใช้ไฟฟ้า และหารายได้โดยการขายความรู้จากงานวิจัยเป็นหลัก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ประกอบด้วย การใช้จ่ายของผู้บริโภค การลงทุนในภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างบ้าน อัตราดอกเบี้ย การซื้อเพื่อทดแทนสินค้าเก่า และสินค้าออกใหม่ที่มีคุณลักษณะประหยัดพลังงาน ออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีรายได้สูงจึงมีความพิถีพิถันในการเลือกซื้อสินค้า ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าคุณภาพสูงและเป็นสินค้า Brand name สินค้านำเข้าส่วนใหญ่ที่ได้รับความนิยมจะมาจากยุโรปและสหรัฐอเมริกา

ออสเตรเลียมีการเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 5 มาตั้งแต่ปี 2539 นอกจากมาตรการทางภาษีแล้ว ออสเตรเลียยังมีมาตรการที่มีใช้ภาษีซึ่งครอบคลุมทางด้านมาตรฐานของสินค้า เช่น (1)เครื่องใช้ไฟฟ้าต้องเป็นไปตาม “Australian Standard”,(2) Electrical Safety Requirement, (3)Minimum Energy Performance Standard (MEPS), (4)Energy Efficiency Rating, (5)ผลิตภัณฑ์ต้องผ่านมาตรฐานของ International Electrotechnical Commission (IEC)เนื่องจากมาตรฐานสินค้าของออสเตรเลียถูกตั้งไว้สูงมาก ทำให้การส่งออกจากไทยทำได้เฉพาะจากบริษัทใหญ่ๆ เท่านั้น ซึ่งจะเป็นบริษัทที่มาลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งญี่ปุ่น และเกาหลีใต้โอกาสของอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทยจึงมีน้อย ตั้งแต่ปี 2539 ออสเตรเลียมีการเก็บภาษีศุลกากรร้อยละ 5 ซึ่งลดลงจากร้อยละ 7 และยังคงเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5 จนถึงปัจจุบัน นอกเหนือจากมาตรการภาษี ออสเตรเลียยังได้มีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี หลายครั้งต่อประเทศคู่ค้า เช่น มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด โดย Australian Electrical & Electronic Manufacture’s Association ที่เคยใช้กับตู้เย็นส่งออกจากไทย

เครื่องปรับอากาศ (HS8415)

ออสเตรเลียเป็นตลาดที่สำคัญของไทยเพราะเป็นคู่ค้าลำดับที่ 2 ของการส่งออกของไทย และ ออสเตรเลียมีการนำเข้าจากไทยเป็นลำดับที่ 1 มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 36 ในปี 2546 คู่แข่งที่สำคัญของไทยในออสเตรเลียคือ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น มาเลเซีย และจีน โดยเฉพาะจีนที่มีสัดส่วนทางการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การส่งออกจากไทยไปออสเตรเลียกระจุกตัวอยู่ใน 3 บริษัทซึ่งเป็นบริษัทของญี่ปุ่นทั้งสิ้น โดยใช้ไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออก ดังนั้นแนวกลยุทธ์ทางการค้าจึงถูกกำหนดจากบริษัทแม่ที่ญี่ปุ่น

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า เมื่ออัตราภาษีที่เก็บจากไทยลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี 2548 และอัตราภาษีที่เก็บจากประเทศคู่แข่งในตลาดโลกร้อยละ 5 จะส่งผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 คิดเป็นปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 717 ล้านดอลลาร์ปี หรือมีมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 818,879.50 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.59 ของมูลค่าการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยใน

หากพิจารณาเฉพาะเครื่องปรับอากาศแบบที่มีหน่วยทำความเย็น และมีวาล์วสำหรับเปลี่ยน ระหว่าง วงจรความเย็นและความเย็น (HS841581) จากการวิเคราะห์พบว่า ประมาณปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่จะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย โดยมีอัตราภาษีที่เก็บจากไทยลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี 2548 และอัตราภาษีที่เก็บจากจีนร้อยละ 5 จะได้ว่าผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 คิดเป็นปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,046 ล้านดอลลาร์ปี หรือมีมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,968,128.31 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.15 ของมูลค่าการนำเข้าของออสเตรเลียจากไทย

เครื่องรับโทรทัศน์ (HS8528)

ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าลำดับที่ 9 ของการส่งออกของไทย ซึ่งมีสัดส่วนในการส่งออกของไทยน้อยมากคือ ร้อยละ 1.5 เท่านั้น ขณะที่ออสเตรเลียมีการนำเข้าจากไทยในลำดับที่ 6 หรือมีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 3.6

ประเทศคู่แข่งในระดับสินค้าใกล้เคียงกับไทยคือ มาเลเซีย ขณะที่อัตราการกระจุกตัวของการส่งออกจากไทยไป
ออสเตรเลียใน 4 บริษัท แรกซึ่งมีมูลค่าการส่งออกรวมกันเกือบจะร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่ออัตราภาษีที่เก็บจากไทยลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี 2548 และอัตราภาษีที่
เก็บจากประเทศคู่แข่งในตลาดโลกร้อยละ 5 จะส่งผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียนจากไทย
เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 คิดเป็นปริมาณการนำเข้าของออสเตรเลียนจากไทยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ
1,965 ล้านดอลลาร์ปี หรือมีมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,111,802.19 เหรียญสหรัฐ คิดเป็น
เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.36 ของมูลค่าการนำเข้าของออสเตรเลียนจากไทย

แม้ว่าผลของการวิเคราะห์เชิงเศรษฐมิติพบว่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การนำเข้าต่อราคาโดย
เปรียบเทียบจะต่ำ แต่ผู้ประกอบการไทยมีความเห็นว่าการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลียส่งผลดี
ต่ออุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าของไทย เนื่องจากออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีการนำเข้าสุทธิเพราะไม่ผลิต
เอง การลดภาษีตามพันธะเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ร้อยละ 5 จะช่วยให้ไทยสามารถแข่งขันได้กับประเทศ
ในแถบเอเชียด้วยกัน เช่น เกาหลีใต้ ในสินค้าระดับเดียวกัน และสร้างความแตกต่างจากสินค้าจากจีนที่คน
ออสเตรเลียยังเห็นว่าเป็นสินค้าคุณภาพต่ำ (แต่สำหรับกลุ่มผู้มีรายได้สูง ราคาไม่ใช่ปัจจัยในการตัดสินใจซื้อ การ
ลดภาษีตามพันธะเขตการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย จึงไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าระดับบน) รวมทั้งยังอาจ
ทำให้บริษัทข้ามชาติที่เป็นผู้ผลิตย้ายฐานการผลิตเข้ามาในไทยเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย